

Івен ХАНТЕР

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

Оповідання

З англійської переклав Владислав НОСЕНКО

Він був ще добре напідпитку, коли пілот, чи старший стюард, чи хтось інший зробив оголошення. Його голова перекотилася набік, і він подивився через праве плече в ілюмінатор. Далеко внизу на землі виднілися цяточки далеких вогнів. Поки він розмірковував над оголошенням, проходом між кріслами підійшла білява стюардеса і, зупинившись, усміхнулася до нього.

— Пристебніться, будь ласка, сер.

— З радістю. — Він усміхнувся їй у відповідь і почав шукати запобіжні ремені. Підвівшись у кріслі, висмикнув їх з-під себе, а потім довго, невміло вовтузився з ними, намагаючись пристебнутися, тимчасом як білява стюардеса, всміхаючись, терпляче ждала в проході.

— Вам допомогти, сер? — спитала вона.

— Зробіть ласку, — відказав він.

Стюардеса, трохи перехилившись через порожнє бічне місце й тримаючи рівновагу, з усмішкою підхопила обидва ремені й стала застібати їх. Цієї миті він легенько й пустотливо провів правою рукою знизу вгору по внутрішньому боці її ноги. Дівчина не здригнулася, не скрикнула, навіть бровою не повела. З усмішкою на вустах вона скінчила застібати ремені, випросталась і промовила:

— Ну ось і все, сер.

Він був страшенно вражений. «Оце спокій!» — промайнуло в нього, а згодом він із подивом подумав, чи не трапилося часом короткого замикання між мозком і рукою, що примусило мозок віддати команду, яку не було виконано. В кожному разі, нічого не сталось, і дивовижний спокій дівчини, її вміння залишатися всупереч небезпеці по-материнському статечною і розважливою не викликали захвату. «Боже, невже я п'яний?» — подумав він. І як тільки можна було так напитись? Він знав напевне, що всі авіакомпанії світу суворо

дотримувалися правила нікому з пасажирів не подавати більше двох порцій віскі. Однак він здогадувався, що випив неймовірно багато спиртного ще задовго до посадки в літак, хоча тепер і не пам'ятав усього того досить чітко, особливо від тієї миті, коли все, здавалося, пішло обертом, а червоні, зелені й білі вогні застрибали в самісінькі вікна. «О Боже, зараз ми розіб'ємося!» — майнула думка. Потім він з полегкістю збагнув, що то літак тільки робив віраж на підльоті до аеропорту — можливо, до Нью-Йорка, хоча й не був певен, чи бачив колись на підльоті до міста такі вогні, розкидані острівцями на багато миль довкола. Але який чудовий краєвид унизу! Цікаво б знати, де це в біса вони летять.

Спокійна білява стюардеса відчинила двостулкові дверцята між салонами й швидко пішла вперед, щоб сісти на своє місце й пристебнутися. Вона несла ковдру чи щось таке — стюардеси, здається, завжди прибирають у літаку перед посадкою.

— Міс! — покликав він і, коли дівчина зупинилась, помітив, що вона не хоче підходити до нього надто близько. — Міс, де ми летимо? Ми зараз сядемо, так?

— Прошу?

— *Куди* ми прибуваємо? — запитав він.

— До Лос-Анджелеса, — відповіла стюардеса.

— О, чудово, — сказав він. — Я ніколи не був у Лос-Анджелесі. — Трохи помовчав, потім усміхнувся. — Міс...

— Вам щось потрібно? Я мушу зайняти своє місце.

— Я знаю. Я тільки хотів у вас про щось спитати. Я заліз рукою вам під спідницю?

— Так.

— Оце щойно?

— Так.

— Дякую, — мовив він.

— Це все?

— Так, дякую.

Стюардеса всміхнулася.

— Все гаразд, — сказала вона і рушила проходом далі. Тоді зупинилась, повернувшись і, нахилившись до нього, прошепотіла: — У вас холодні руки.

— Дякую, — кивнув головою він.

— Все гаразд, — повторила дівчина і, знов усміхнувшись, пішла собі.

Він притиснувся чолом до ілюмінатора й спостерігав, як вогні все наближаються й наближаються. Тепер він бачив унизу автомашини, сяйво неонових реклам, блимання світлофорів, залізницю Лайонела, яку батько колись давно купив йому на Різдво, іграшкові будиночки з пасмами диму. Здавалося, досить лише простягти, як Усевишний, руку, і дістанеш до невеличких автомобілів чи кіноафіші з Роландом Янгом, над чиєю головою опустився велетенський Божий перст. І раптом — швидкість, відчуття запаморочливої швидкості, коли й земля, і невизначні обриси будівель в аеропорту шалено проносяться мимо... Завібували, торкнувшись бетону, колеса, і він подумав, що все скінчилося.

— Ми приземлилися в міжнародному аеропорту Лос-Анджелеса, — повідомив чийсь голос.

Він напевно знав, що цього разу говорив не пілот, якщо тільки вони не посадили за штурвали реактивних літаків жінок.

— Зараз вісімнадцять годин сорок п'ять хвилин за місцевим часом, температура повітря — плюс двадцять п'ять градусів. Пасажирів просимо залишатися на своїх місцях, поки літак підрулить до аеровокзалу й зупиняться двигуни. Нам було дуже приємно вас обслуговувати, і ми б хотіли невдовзі побачити вас у нашому літаку знов. Дякуємо вам і щасливого Різдва!

— Спасибі, — голосно промовив він. — Щасливого Різдва й вам. — Він швидко відстебнув ремені, підвівся й узяв з вішалки над головою пальто.

З гучномовця долинуло лагідне застереження стюардеси:

— Леді й джентльмени, прошу залишатися на місцях до повної зупинки літака. Дякую за увагу.

— Спасибі, — знову промовив він. — Але ви забули побажати нам

щасливого Різдва. — Він не став сідати, гадаючи, що літак, хоч двигуни ще й працювали, вже напевне зупинився. Він саме надягав пальто, коли це до нього підійшла білява стюардеса.

— Сер,— сказала вона,— вам не важко буде посидіти, поки літак підрулить і зупиниться?

— Звичайно, ні,— відповів він, але не сів.

— Сер, ми були б вам дуже вдячні...

— Ви — найспокійніша дівчина, яку я бачив у своєму житті,— сказав він.

— Дякую вам, але...

— Ви шведка?

— Ні, сер, я...

— У нашій конторі є одна дівчина із Швеції. Вона також дуже спокійна.

А сьогодні під час різдвяної вечірки вона стрибнула з вікна.

— Що-що вона зробила? — перепитала стюардеса. — Вистрибнула з вікна?

— Ні. Звичайно, ні! Вона *стрибнула* з вікна. *Стрибнула*. З підвіконня.

— А-а,— зітхнула стюардеса.

— Як вас звати?

— Міс Редлі.

— Це звучить зовсім не по-шведському,— сказав він. — А мене звати

Артур. Проте всі кличуть мене Док.

— Ви лікар?

— Ні, я режисер, але всі кличуть мене Док. Як, ви сказали, вас звать?

— Міс Редлі. Айріс Редлі.

— Послухайте, це досить дивне прізвище як для дівчини із Швеції.

— А чому вони кличуть вас Док? — поцікавилася стюардеса.

— Тому, що я ношу окуляри.

— Ну що ж, Доку,— сказала дівчина,— вам пощастило простояти на ногах весь час, поки ми підрюлювали до стоянки.

— Дякую,— мовив він.

— Бажаю вам добре провести час у Лос-Анджелесі.

— Спробую. Досі я ніколи тут не був.

— Це гарне місто.

— Я певен, що це місто чудове. В ньому так багато прекрасних вогнів.

— Ви знаєте, де тут багажне відділення? — стурбовано запитала вона.

Вони вже йшли до виходу. Йому здалося, що пальто його враз стало дуже важким.

— Ні,— відповів він. — А де тут багажне відділення?

— У вас є квитанції?

— Немає.

— О Боже, невже ви їх загубили?

— Ні. У мене, власне, *немає* багажу. Я подорожую без нього. Ну що ж... —

Він обернувся до виходу й перевів погляд на будівлю аеровокзалу. — Лос-Анджелес... — Він простяг руку. — До побачення, міс Редлі! Щасливого вам Різдва!

— Щасливого Різдва! — відповіла вона.

Артур пішов сходами вниз. Уже тоді він знав, що все зробив правильно. Повітря було ніжне, воно пестило йому щоки, цілувало обличчя, ворушило чуб. Він скинув пальто. Так, він усе зробив правильно, напевне, правильно, хоча важко навіть уявити собі, що можна зробити щось неправильно після того, як стільки випито, й після того, як у темному кабінеті Макліша він поцілував Труді.

Важко було навіть уявити собі, що можна прийняти хибне рішення після вшанування старого містера Бенджаміна з фірми «Бенджамінів багаж», після того, як він, Артур, вискочив із кабінету з дівчатами-бухгалтерками, хоч би які вони там були... Її рука, така тепла й волога, в його кишені, свіже повітря, десь чується церковний передзвін, діви з Армії спасіння грають у ріжки й на барабанах... Яке чудове місто на Різдва, який Нью-Йорк, як може бути щось не так, усе *доконче* має бути гаразд! Вони умовили водія таксі, що вже закінчив роботу, підкинути їх до аеропорту Кеннеді. Водій дуже хотів їхати додому («В цьому триклятому місті такий скажений вуличний рух!»), але він тицьнув водієві в руку гроші ще до того, як вони відчинили дверцята, і раптом на вулицях

позникали машини, раптом знову все стало так, як на святвечір, і церковні дзвони розносили радість по всьому світу...

Міжнародний аеропорт Кеннеді розташований на Лонг-Айленді, і треба пам'ятати, що його не слід більше називати Айдлуайлд, бо це відразу вказує на те, що тобі вже сорок один рік, а воно дуже погано, коли тобі має виповнитись аж сорок два.

Труді мала дев'ятнадцять, на ній була коротенька замшева спідничка та смугасті панчохи, і він цілував її в кабінеті Макліша. Вона сказала: «Як же це непристойно, містере Пітт!» Але він цілував її далі, і вона відповідала на його поцілунки. Дівчата з бухгалтерії, Артур і Бенджамін устигли на літак задовго до відльоту, бо таксист, доставши п'ять доларів чайових, хотів показати так свій різдвяний запал. Їм конче потрібно було завантажити Бенджамінів багаж у літак на Чікаго, у противному разі озеро Мічіган висохло б. Вони прихопили зі стойки в аеропорту табличку з написом «Містер Шульц» і подарували її старому Бенджаміну на згадку. Літак на Чікаго злетів, ревучи реактивними двигунами. Артур і дівчата-бухгалтерки стояли на оглядовому майданчику й дивились, як літак стрімко, майже вертикально злетів у небо і зник за хмарами. Артур обіймав дівчат. Вони всі були добряче напідпитку, і коли літака не стало видно, дівчата зітхнули.

— Завтра в мене день народження,— сказав він до рудої.

— Вітаю,— відповіла вона.

— Я одержую лише один подарунок,— провадив Артур,— бо мій день народження випадає на Різдво. Тобто я одержую багато подарунків, але тільки один раз. Ми святкуємо лише один раз, розумієш?

— Ні, не розумію,— промовила руда. — Але ти чудовий хлопець. Ти не знаєш, що він має на увазі, Філіс?

— Ні,— озвалася Філіс,— не знаю. Мені так бракує містера Бенджаміна!

— Слухайте, є ідея,— сказав Артур. — Давайте гайнемо до Чікаго!

— Чом би й ні? — підхопила руда.

— А як тебе звуть? — запитав він.

— Роуз.

— Роуз, давай утрюх — ти, я і Філіс — гайнемо до Чікаго й здивуємо містера Бенджаміна. Як ти на це?

— Гаразд, чом би й ні? — сказала Роуз. — Але спершу треба випити по чарці.

— Слухайте, ох і здивується ж він! — захихотіла Філіс.

— Домовилися. Отже, летимо,— промовив Артур, хоч уже тоді знав, що до Чікаго вони не полетять. Він знав уже тоді, що вони вип'ють по чарці, а потім дівчата почнуть розмірковувати і згадають, що сьогодні ж святвечір і їм треба їхати додому, до своїх рідних і любих, до того ж Бенджамін їх зовсім не чекав, і ніхто навіть не знав, де він живе і скільки часу летіти до Чікаго, і спливе ще багато всіляких раціональних дурниць, з якими стикаються люди, коли їм пропонують щось хвилююче і ризиковане. Він знав, що дівчата відмовляться, і навіть не здивувався, коли вони попросили піймати для них таксі.

«Ну що ж, завтра в мене день народження,— міркував він, стоячи перед аеровокзалом і проводжаючи очима таксі з дівчатами. — Вітаю тебе з днем народження, старий Доку. Але час уже їхати додому, до сім'ї, до своїх рідних і любих. Пора додому. Ніхто вже не хоче нікуди їхати... От уже компанія дурнів!» Він поглянув на годинника, але не розгледів, котру годину показували золоті стрілки на циферблаті, бо вже вечоріло й надворі було те незвичайне зимове світло, яке робить біле ще білішим, а золоте непомітно зливається з ним, до того ж він був п'яненський. Отож Артур повернувся до аеровокзалу, щоб подивитись на великого годинника над стойкою. Було двадцять хвилин до четвертої, і він подумав: «Чорт, усі повертаються до своїх домівок, до веселого Різдва, і ніхто вже не хоче нікуди їхати. Боже мій, от морока!» Потім він почув повідомлення про якийсь рейс, підійшов до стойки і сказав:

— Вибачте, командире, на який рейс ви щойно оголосили посадку?

— До Лос-Анджелеса, о четвертій годині,— відповів «командир», хоч Артур знав, що той чоловік зовсім не командир,— просто йому хотілося сказати чоловікові щось приємне.

— Я ніколи не був у Лос-Анджелесі,— промовив Артур.

— Невже? — чемно перепитав «командир».

— Не був. Скільки це коштує?

— Скільки коштує що?

— Квиток до Лос-Анджелеса. То місто ангелів. Ви про це знаєте?

— Ну звісно, авжеж. У першому класі, сер?

— Звичайно, у першому класі.

— Квиток до Лос-Анджелеса в обидва кінці у першому класі коштує триста двадцять один вісімдесят, плюс збір.

— А збір високий?

— Шістнадцять нуль дев'ять, сер.

— Цілком пристойно. Ви приймаєте чеки?

— Прошу?

— На рейс, про який ви щойно повідомили. У мене є особисте посвідчення, якщо це вас турбує.

— Ні, сер, просто... Я навіть не знаю, сер, чи є місця на цей рейс. На Різдво у нас завжди багато...

— Мені не потрібна окрема кабіна, тільки місце. — «Ну-ну,— подумав він,— як це тобі сподобається, хлопче?»

— Що ж, мені треба...

— Атож, будь ласка. Ви сказали, літак відлітає о четвертій, чи не так?

— Ви серйозно, сер? Ви справді хочете, щоб я...

— Звичайно, серйозно. Я кажу справді серйозно. Ніякий чорт уже нікуди не їде!

Він знав, що не доведе цю справу до кінця, він тільки піджартовував над «командиром». Зрештою, хай їм біс, завтра у нього день народження! Він знав, що не зробить цього, бо напередодні Різдва він, Артур Пітт, на прізвисько Док, просто не здатний полетіти кудись із дому. А що скаже на це Дженні? У Дженні буде серцевий напад, ось що скаже Дженні. Крім того, до Дженні чи когось іншого це не має ніякого стосунку. Це стосується тільки старого Дока Пітта, який знає, що ніколи на таке не піде, як не пішов тоді, у Буффало, коли чоловік у вестибюлі спитав його, чи не бажає він провести ніч із королевою вар'ете. А чи вона справді була королевою вар'ете? То могла бути просто вигадка. Принаймні він тоді на це не пішов і не піде й тепер. Але ж немає нічого непорядного в тому, що він трохи пожартував із цим люб'язним чоловіком, який щойно поклав трубку і підбадьорливо звів на нього очі, як це завжди робить персонал авіакомпаній.

— Ну що ж, вам пощастило, сер,— сказав він. — У першому класі кілька чоловік відмовились від квитків.

«Я ж таки й справді лише пожартував»,— подумав Артур.

Щось ворухнулось у нього всередині. Він знав, що то було спиртне — сьогодні він таки перебрав. То були поцілунки з Труді в кабінеті Макліша, його рука під коротенькою замшевою спідничкою, смугасті панчохи... Усе то була Труді в її дев'ятнадцять років. Він знав, що то була їхня шалена поїздка до аеропорту з дівчатами із бухгалтерії, стрімке зникнення за хмарами літака з Бенджаміном і раптове, розпачливе відчуття того, що день народження закінчується, навіть не розпочавшись. Він розумів, що то було все разом, одначе не здогадувався, що з'явилося й ще щось, і не стримував чимдалі більшого хвилювання, піддражнюючи себе: «Вперед, треба діяти, ну ж бо, чому ти цього не робиш? — Потім подивився на себе тверезими очима крізь скельця окулярів. — Ой, не будь смішним!» І перевів погляд на очікувальне обличчя чоловіка за стойкою. Зараз досить лише засунути руку до кишені й ляснувши чековою книжкою по стойці, виписати цей клятий чек... Йому завжди хотілося робити тільки так. «Командир» чекав, а хвилювання в Артура все зростало, воно почалося в паху, за що він покладав вину на Труді в кабінеті Макліша, потім піднялося вище, до грудей, підкотилось до горла і раптом перейшло в пальці, які рішуче потяглися до кишені, щоб ляснути по стойці чековою книжкою. «Тобі подобається цей «роллс-ройс», хлопче? Він твій».

«Командир» чекав.

— Гаразд,— сказав Артур, сягнув рукою до кишені і рішуче кинув чекову книжку на стойку.

— Куди поїдемо, приятелю?

— До доброго готелю,— відповів він.

— У Лос-Анджелесі їх безліч.

— Яких саме?

— Ви хочете в місті, у Беверлі-Хіллз чи де?

— У Беверлі-Хіллз,— сказав він. — Чом би й ні?

— До якого саме в Беверлі-Хіллз?

— До найкращого.

— Вони всі добрі.

— Але найкращий один.

Водій завів двигуна.

— То, виходить, ви хочете в «Беверлі-Хіллз»?

— Я вам уже сказав, що хочу в Беверлі-Хіллз.

— Я маю на увазі готель «Беверлі-Хіллз».

— Гаразд, чом би й ні?

— Ви робите кінорекет?

— Ні,— сказав він,— я роблю рекламу.

— А що саме ви рекламуєте?

— «Бенджамінів багаж», а також інші модні товари.

— Ніколи не чув про таку фірму.

— То й що? А я ніколи не чув про готель «Беверлі-Хіллз».

— Їдьмо,— мовив водій і натис на газ.

— Це схоже на Лонг-Айленд,— сказав Артур.

— Ні,— кинув водій.

— Це, безперечно, схоже на Лонг-Айленд. А навіщо всі ці забігайлівки, де продають бутерброди з гарячими сосисками? Ви що тут — весь час їсте бутерброди з гарячими сосисками?

— Атож, ми весь час їмо бутерброди з гарячими сосисками,— сказав водій.

— Так я й думав,— відповів Артур. — Боже, що за місто? Дуже схоже на Лонг-Айленд. Я в Лос-Анджелесі ніколи не був.

— Ганьба,— мовив таксист.

— Ви тут тільки те й робите, що розважаєтесь, чи не так? — запитав Артур.

— Авжеж, ми тільки те й робимо,— сказав водій.

— Де ми оце їдемо?

— По Сан-Дієго-Фривей, на північ.

— Це в бік Беверлі-Хіллз?

— Саме так, на північ. Ви трохи випили? — поцікавився водій, і це здалось Артурові дуже розумним.

— Атож, трохи. Я почав пити опівдні за нью-йоркським часом.

— Виходить, ви почали пити з дев'ятої ранку за каліфорнійським часом.

— Цілком слушно,— зауважив Артур. — А котра тепер година в Лондоні?

— Хто його знає.

— Тут сьома ранку, Різдво,— промовив Артур, не маючи ані найменшого уявлення, котра тепер година в Лондоні чи, тим більше, у Бангкоку.

— В такому разі, щасливих різдвяних свят! — сказав водій і знову замовк.

— А який він, той готель «Беверлі-Хіллз»? — поцікавився Артур. — Мабуть, з отих молодих, сучасних, еге ж?

— Звичайно.

— Тоді відвезіть мене краще назад до аеропорту,— сказав Артур.

— Що?

— До міжнародного аеропорту Лос-Анджелеса, де тепер шість годин сорок п'ять хвилин за місцевим часом, а температура повітря двадцять п'ять градусів.

— Що?

— Ви думаєте, я божевільний чи схожий на нього? Їхати до Лос-Анджелеса напередодні Різдва, коли сім'я чекає на мене вдома...

— Ви не божевільний, містере,— промовив водій. — Ви п'яний.

— Ще б пак,— сказав Артур. — Я тільки пожартував. То якого це чорта я роблю в Лос-Анджелесі?

— Я не знаю, містере. Інколи я й сам себе запитую: якого чорта я роблю в Лос-Анджелесі?

— Одначе я не хочу їхати до готелю «Беверлі-Хіллз»,— сказав Артур.

— Гаразд, куди ж ви *хочете* їхати?

— Не знаю.

— А знаєте, що казала мені мати? Вона казала мені: «Ніколи не підбирай п'яниць, синку, бо матимеш від них сивий чуб і грижу». Я робоча людина, сер, і вдома на мене також чекають дружина й діти. Сьогодні ж бо святвечір. Я б хотів одержати кілька замовлень, а тоді поїхав би додому прикрашати ялинку, гаразд? Ну, то куди ми їдемо? У Беверлі-Хіллз, до аеропорту, до центру Лос-Анджелеса? Кажіть.

— А де той «Беверлі-Хіллз»?

— На бульварі Сансет.

— Ні, сер,— сказав Артур. — Ні в якому разі не до готелю на бульварі Сансет. Я бачив цей фільм. — Він похитав головою. — Чому б вам не відвезти мене до аеропорту? Я не хочу туди.

— Добре, я підкину вас до найближчого входу, а сам поїду на всі чотири сторони.

— Ви збираєтесь відвезти мене до аеропорту?

— Ви ж самі захотіли туди, я вас і відвезу.

— Боягуз! — вигукнув Артур.

— Що?

— Я сказав, що ви боягуз.

— Слухайте, містере, п'яний ви чи ні...

— Їдь додому й прикрашай свою бісову ялинку!

— Містере...

— Годі сперечатися, везіть мене до готелю.

— Містере...

— Невже тут немає більше готелів, тільки на бульварі Сансет? Ви гадаєте, я приїхав сюди, щоб хлюпатися в басейні?

— То ви хочете до «Хілтона», сер? — зітхнув водій.

— До якого «Хілтона»?

— До готелю «Беверлі-Хілтон».

— Оце розумно,— сказав Артур. — «Беверлі-Хілтон»... Даю голову на відруб, він у Беверлі-Хіллз, чи не так?

— Цілком правильно.

— Що ж, це розумно,— мовив Артур. — Всі ви тут, безперечно, дуже розумні.

— Це тому, що ми їмо так багато бутербродів із гарячими сосисками,— відповів водій.

Вийшовши з душі, він відчув, що відновив сили і прохмелів. У ванній висіло принаймні вісім дзеркал, проте він не міг побачити себе в жодному, бо перед душем скинув окуляри. Окрім того, у ванній було повно пари від гарячої води. Безперечно, це був добрий готель із безліччю дзеркал і чудовою гарячою водою, яка напередодні Різдва прохмеляє заблудні душі.

«Треба подзвонити Дженні»,— подумав Артур.

Він надів окуляри і взяв годинника. Годинник показував нью-йоркський час — зійшовши з літака, Артур не перевів стрілок. У Нью-Йорку — а точніше в Уайт-Плейнзі, де в білому дерев'яному будиночку на Робін-Гуд-лейн живе Дженні, він сам, і Майкл, і Пелі... одне слово, четверо маленьких Піттів,— тепер одинадцята година вечора, до Різдва лишилася одна година, і Дженні, мабуть, шаленіє. Роздягнений, він застібнув на руці годинника й вийшов з ванної. Потім побачив на нічному столику біля ліжка телефон кольору слонової кістки, повагався, дзвонити їй чи ні, і вирішив, що повинен усе ж таки *неодмінно* подзвонити.

Несподівано його кинуло в холод. Він підійшов до стінної шафи, де коридорний повісив його пальто, і, не знайшовши халата чи чогось такого, надяг

пальто. Підкладка в пальті була шовкова, і воно створювало відчуття розкоші й комфорту. Артур сидів на краю ліжка і, закинувши ногу на ногу, дивився на телефон. Потім він почав зосереджено розглядати диск, на якому були позначені різні місця в готелі, куди можна подзвонити. Була в апараті й невеличка кнопка з червоною лампочкою, і Артур подумав, що нею можна скористатися, коли схочеш поговорити просто з домом розпусти; до ранку це може йому знадобитись. Але ж треба зателефонувати Дженні, щоб вона не підняла на ноги поліцію, або не почала дзвонити по лікарнях, або, боронь Боже, до його матері. «Як це його немає вдома?! — скрикне мати. У матері взагалі звичка кричати. — Напередодні Різдва його немає вдома?» — «Атож, Вірджініє, — саме так звуть його матір, — напередодні Різдва вашого сина немає вдома».

«Так воно й є, ма, — подумав він. — Я тут, у Лос-Анджелесі».

Треба подзвонити Дженні.

Артур знову завагався — не тому, що боявся Дженні (він справді відчував себе невразливим, непереможним, сміливим, винахідливим голим самцем у шикарному вовняному пальті), а тому, що не хотів зіпсувати собі вечора. Ніколи в житті не святкували його дня народження, бо люба Вірджінія, його мати, досить-таки необачно завагітніла рівно за дев'ять місяців до Різдва. Кому ж охота йти на чийсь там день народження, коли всі святкують найбільший день народження в історії?! «*Наступного року*, — завжди казала мати, — *наступного року* ми запросимо декого з твоїх друзів трохи пізніше, може, опівдні або ввечері. Чого це ми не повинні відзначати твій день народження лише тому, що він припадає на Різдво!» Вона казала так щороку, але кінець кінцем усі роки вийшли. Тим часом він одружився з Дженні, і не святкувати його день народження вже стало традицією. Крім того, відзначати дні народження варто, коли ти ще хлопчик в окулярах. Та коли тобі вже тридцять п'ять і ти носиш окуляри, а потім і сорок, а ти все ще носиш окуляри, то це не має більш аніякісного значення. Нарешті тобі має виповнитись сорок два, і ти все ще в окулярах, а вечір ось-ось має розпочатись, і ти відчуваєш, як він вислизає з твоїх рук, просочується крізь пальці, як ото дні наступного року... наступного року... наступного року... а тобі хочеться, щоб це було цього року, тепер...

Артур не боявся Дженні, він боявся, що вона може зіпсувати йому вечір. Він узяв телефонну трубку.

Але замість дзвонити Дженні, Артур набрав сімку, і йому сказали, що прислуга пішла додому — «бо сьогодні святвечір, сер». Він поцікавився, чи пішла додому й економка, і довідався, що вона завжди на службі і з нею можна поговорити, набравши четвірку. Артур так і зробив, і йому відповів жіночий голос з іноземною вимовою, але визначити, з якою саме, було важко.

— У вас є праска? — запитав він.

— Праска? Щоб прасувати?

— Атож.

— Так, праска в мене є. А чому ви не подзвонили служникові? У нас прасує він.

— Він уже пішов. Сьогодні святвечір.

— А-а. То ви хочете прасувати?

— Так. Я б хотів випрасувати собі штани. Розумієте, у мене сьогодні день народження, а вони дуже пом'ялись у літаку. Мені б не хотілося бути цього вечора у м'ятих штанах.

— У якому ви номері? Я вам пришлю.

— Один-нуль-вісім, — сказав він.

— А ви повернете?

— Так, звичайно.

— Добре, я пришлю.

— Добре, присилайте. Дякую.

Він поклав трубку. Потім подзвонив старшому коридорному й поцікавився, чи є в готелі крамниця, де продають спиртне. Коридорний відповів, що спиртне можна замовити в аптеці, і це Артура неабияк здивувало. Спиртне — в аптеці? Він поклав трубку, потім знову набрав номер телефоніста й загадав з'єднати

його з аптекою. Коли аптека відповіла, Артур попросив прислати в номер дві пляшки віскі й віднести витрати на його рахунок.

Він не починав прасувати костюма доти, доки не принесли віскі. Потім налив собі подвійну порцію нерозведеного віскі в одну із склянок на стойці навпроти дверей і виявив під стойкою морозильну машину, що робить лід. Це був справді чудовий готель. Артур узяв у ванній чистого рушника, простелив його на стойці, тоді поклав на нього штани й, потягуючи віскі, почав їх прасувати.

Він мав намір влаштувати вечірку. Він не знав, що робитиме після того, як випрасує штани й піджака, але напевне знав, що має дві пляшки віскі і що до сорока двох років у нього залишається ще майже ціла година, отож думка була влаштувати вечірку. Може, він подзвонить зараз телефоністові й попросить набрати кілька номерів у готелі, а коли його, Артура, з'єднають, він скаже: «Слухайте, це Док Пітт із сто восьмого номера. У мене тут невеличка вечірка з нагоди дня народження. Ви б не приєдналися до мене? Це якраз коло басейну, сто восьмий номер». Може, він так і зробить, хоча певний у цьому не був. Що він зробить напевне — то це випрасує штани та піджака, а може, й краватку, тоді вип'є кілька чарок і піде з цього чудового номера подивитись, що являє собою Беверлі-Хілз.

Задзвонив телефон.

Артур поставив парову праску на попа й подався до телефону, але потім подумав, що треба бути обережнішим, вернувся, висмикнув штепселя з розетки і знов побіг до телефону.

— Алло,— сказав Артур у трубку, гадаючи, хто б це міг дзвонити йому в Лос-Анджелесі — адже, крім кінозірок, він не знав тут ні душі.

— Сер,— промовив дуже приємний, культурний, вишуканий голос,— пробачте, що турбую, але ви не притишили б своє радіо?

— Моє що? — перепитав Артур.

— Ваше радіо, сер. Я дуже перепрошую, але наш гість із сусіднього номера хоче трохи поспати, а у вас, здається, радіо ввімкнене дуже голосно.

— Моє радіо не ввімкнене взагалі,— сказав він. — *Взагалі.*

— Хвилинку, сер.

Він почекав.

— Сер?

— Слухаю.

— Ви містер Пітт із сто восьмого номера?

— Так, це Артур Пітт із сто восьмого номера. Тут ви маєте цілковиту рацію.

— Містере Пітт, вам не важко буде стишити своє радіо?

— Послухайте, ви що, кретин? — запитав Артур. — Я щойно вам сказав, що радіо в мене не ввімкнене. Воно вимкнене. Я прасую штани і п'ю віскі, а радіо в мене не ввімкнене. Воно *ви-мкне-не.*

— Сер, гість, який поскаржився, живе на вашому поверсі у крайньому номері, по сусідству лише ваш номер. Отож це *має бути* ваше радіо, сер.

— Ви що — жартуєте? — недовірливо спитав Артур.

— Ні, сер.

— В такому разі ви, може, підійдете сюди й побачите на власні очі, тобто послухаєте самі? Моє радіо вимкнене. Ви чуєте радіо?

— Ні, сер, але гість із сто дев'ятого номера...

— Тоді скажіть тому гостеві із сто дев'ятого номера, що в мене радіо вимкнене.

— Гаразд, сер, коли ви так кажете...

— Дякую. Оце-то готель! — сказав Артур і поклав трубку. «Ну, друже, — подумав Артур — як це тобі подобається? Я тут стою в самих трусах, роблю своє діло, а один гладкий старий негідник із сигарою в зубах, у якого починаються слухові галюцинації, дзвонить до адміністратора й вимагає вимкнути радіо, яке навіть не ввімкнене. Ну, скажу я вам, оце-то готель!»

Розгніваний, він повернувся до стойки, ввімкнув парову праску, взяв склянку, наполовину наповнену віскі, й осушив її. Ну й діла! Артур чув, як за стіною задзвонив телефон. Це, мабуть, черговий адміністратор із вишуканим

голосом дзвонить до сусіднього номера — мовляв, гість із сто восьмого сказав, що радіо в нього вимкнено. Телефон перестав дзвонити — у сто дев'ятому зняли трубку. Артур мовчки стояв із паровою праскою в руці, намагаючись розчутити, про що говорили за стіною. Він не почув ні слова. Оце-то готель! Що ж, треба швидше випрасувати штани й піти геть звідси, а то вони подзвонять знову й попросять припинити цю дику вечірку. Артур ще кілька разів провів праскою по штанях, подивився, чи не залишилося десь складки, й нарешті натяг їх. Штани були ще теплі, і йому стало затишно. Артур підійшов до стінної шафи, зняв із плічок піджака, уважно оглянув і вирішив, що його прасувати не треба. Потім хлюпнув собі ще трохи віскі, випив і подумав, що перед тим, як виходити з номера, можна буде випити ще. Коли він наливав віскі поверх кубиків льоду в склянці, задзвонив телефон.

«Знову той із вишуканим голосом», — подумав Артур, і вирішив, перше ніж відповідати на дзвінок, ввімкнути радіо на повну потужність. Одначе не зробив цього.

— Алло,— сказав він у трубку.

— Містер Пітт? Це знову черговий адміністратор.

— Що ж, це досить дивно,— промовив Артур.

— Містере Пітт, я б хотів перед вами вибачитись. Я говорив з молодого особою із сто дев'ятого номера. Очевидно, вийшло непорозуміння, сер. Вона, мабуть, почула звуки з репродукторів навколо басейну, і подумала, що то радіо в сусідньому номері. Дуже прошу вибачити, сер, що потурбував вас.

— Все гаразд, ви мене зовсім не потурбували. До якої школи ви ходили?

— Прошу?

— До якої підготовчої школи?

— Ні до якої підготовчої школи я не ходив, сер. Я ходив до середньої школи в центрі Лос-Анджелеса.

— Невже? А ви коли-небудь чули про вишуканість?

— Ні, сер.

— А про готель «Беверлі-Хіллз»?

— Чув, сер.

— Воно й видно,— сказав Артур і поклав трубку.

Він усміхався. Що ж, він непогано проводить час. Отже, гість із сто дев'ятого — молода особа? Чудово! Може, він зараз подзвонить їй по телефону, і вони разом посміються з цього непорозуміння. А чом би й ні? Це має бути справжній день народження, і він, Артур, втішатиметься кожною хвилиною, поки все скінчиться. Але йому не хотілося думати про те, що цей день колись скінчиться, а надто тепер, коли він тільки розпочався. Отож, щоб не думати про це, він повернувся до стойки й налив собі віскі, правда не так мало, як собі обіцяв. Потім випив, крехнув і почав надягати піджак. Раптом знову задзвонив телефон.

— Алло,— сказав Артур у трубку. — Хвилинку, я забув вимкнути праску. — Він підійшов до стойки, вимкнув праску, налив віскі й узяв склянку з собою до телефону.

— Слухаю.

— Вас турбує старший посильний, сер.

— Вітаю вас. Чим можу прислужитися?

— У мене для вас пляшка шампанського, сер.

— Справді? — здивувався Артур. — Від кого?

— Не знаю, сер. Її щойно принесли.

— Що ж, це дуже приємно,— сказав Артур. — Поставте шампанське у відерце з льодом і пришліть його сюди. Чого ж ви чекаєте?

— Гаразд, сер,— сказав старший посильний і поклав трубку.

Усе ще здивований, Артур сидів на краю ліжка, певний, що шампанське замовила адміністрація готелю — тепер вона намагається залагодити непорозуміння і роздає від щедрот своїх. Одначе дарованому коневі в зуби не дивляться. Вечірка триває, і нам потрібне все шампанське, яке тільки можна дістати, не кажучи вже про одну оту нещасну пляшечку!

Знову задзвонив телефон.

Він дивився на апарат недовіркою, вважаючи, що адміністрація дозволяє собі *забагато*. Але що вони приготували на цей раз? Гарденії? Кошик

каліфорнійських апельсинів? Ні, він рішуче відмовиться й скаже: «Дякую, я ваші вибачення приймаю, але якщо ви й далі присилатимете подарунки, то мені не залишиться нічого іншого, як вважати нас зарученими». Хихикаючи, Артур узяв трубку:

— Алло?

— Це містер Пітт із сто восьмого номера?

— Так, це він.

— Прошу мене вибачити, містере Пітт.

— Все гаразд, не треба вибачатися.

— Це знову старший посильний, сер. Вибачте, але цю пляшку шампанського призначено не для вас, сер.

— О?!

— Її призначено для молодої дами із сто дев'ятого номера, сер. Я набрав не той номер, сер. Дуже вибачаюся.

— Все гаразд.

— Ще раз вибачаюся, сер. Щасливого Різдва!

— Вам також, — сказав Артур і поклав трубку.

Раптом він відчув себе геть убитим. Думка, що шампанське призначено не йому, а молодій дамі із сто дев'ятого номера, що йому запропонували подарунок, а потім так несподівано забрали назад, сповнила його нестерпним відчаєм. «Чорт забирай, краще подзвоню Дженні», — подумав Артур. Він зняв трубку й почав вивчати диск на апараті, розмірковуючи, як зв'язатися з міжміською станцією. Коли це раптом за вікном щось сплеснуло. Спочатку Артур подумав, що то хтось упав у басейн; у пам'яті в нього все ще була зима, і напередодні Різдва ніхто добровільно не стрибнув би у воду. Не гаючись, Артур поклав трубку, кинувся до розсувних скляних дверей і став придивлятися крізь них до басейну та внутрішнього дворика. Спочатку він не побачив нікого ні в басейні, ні біля нього. З репродукторів линула спокійна скрипкова музика. У тьмяному світлі навколо басейну він розгледів пальми і велетенську білу різдвяну ялинку, яка самотньо стояла в глибині між крилами готелю, що своєю формою нагадували літеру U. Проте ні в басейні, ні поблизу нього нікого не було. Аж ось товщу води розітнула чиясь голова, на поверхню випірнула молода блондинка, підпливла до краю басейну і, перекинувшись через кахельний виступ, граційно пішла до стрибкової дошки. Вона була в чорному купальному костюмі — не в бікіні, проте з вирізом низько на талії, і зав'язки на шиї ледве втримували її груди. Блондинка рвучко крутнула головою, відкинувши з обличчя пасмо довгих, білих мокрих кіс, і рушила далі граційною, рішучою ходою спортсменок і танцівниць. Вказівним і великим пальцями однієї руки вона взялася за ніс, щоб прочистити його, а другою рукою підтягувала трусики, бо вони трохи сповзли, оголивши округлі й білі сідниці. Блондинка піднялася східцями до стрибкової дошки, підійшла до її краю, зупинилась і, притиснувши руки до стегон, задивилась униз на воду.

Так вона стояла досить довго — заглибившись у думки, нахиливши вперед голову, виставивши стегно.

Артур не знав, хто та дівчина, не міг навіть добре розгледіти її обличчя у тьмяному світлі. Але вона була висока, світлокоса і спокійна, а він пригадував лише одну високу й дуже спокійну блондинку на весь Лос-Анджелес. Йому здавалося цілком можливим, що вона — хто ж іще то міг бути! — приїхала до цього прекрасного готелю, де після тривалого і стомливого польоту хотіла трохи подрімати. Почувши музику в басейні, вона прокинулась і відразу замовила пляшку шампанського, але спершу вирішила поплавати у басейні.

Дівчина, що нерухомо, спокійно стояла на краю дошки, не могла бути ніким іншим, окрім міс Айріс Редлі (досить незвичайне ім'я як для шведки). Приємна несподіванка! І хоч він і не міг розгледіти її обличчя, сумніву в нього вже майже не було.

Усе більше й більше переконаний, він спостерігав за дівчиною — вся заглиблена в роздуми, голова й тіло нерухоме, біляві коси у ясних відблисках світла. Нарешті вона підвела плечі, зітхнула, — крізь зачинені скляні двері він майже почув те довге загадкове зітхання, — і знов рушила до сходів. У неї було струнке, пружне й засмагле тіло, вона плавно ступала крізь лагідну каліфор-

нійську ніч, а потім крутнулася на місці і стрімко подалася вперед — не побігла, а чарівно полинула до самого краю дошки. Там дівчина зігнула ногу в коліні, чітко виконала «четвірку» — одна нога випростана, друга зігнута — підстрибнула й зависла в повітрі над дошкою, що все ще вібривала. Голова відкинута назад, руки широко розведені, тіло дугою, вона застигла на тлі ночі, здавалося, на цілу вічність, а тоді каменем полетіла вниз, склавши руки за мить перед тим, як зникнути під водою. Артур спостерігав. Дівчина випірнула футів за десять далі й попливла легким кролем до мілкого краю басейну, потім майстерно виконала повний спринтерський поворот і рушила до глибокого краю, там знову зробила поворот, плаваючи туди-сюди невтомно й легко.

Він спостерігав за її світом. У цьому світі було все, чого він ніколи не пізнав: королева вар'єте, якою він так і не заволодів тоді в Буффало, подарунки на день народження, які були водночас і різдвяні й полишали в нього болісне відчуття марноти, пляшка шампанського, спершу запропонована, а потім відібрана. Йому хотілося гукнути їй: «Послухайте, ви *справді* та сама міс Редлі, яка сказала, що в мене холодні руки? Це ви та дівчина із сто дев'ятого номера? Як ви дивитесь на те, щоб скласти мені компанію? А як там вода?»

Збуджений, він поглянув на годинника. В Уайт-Плейнзі за сім хвилин мала настати північ. Через сім хвилин йому виповниться сорок два роки.

«Ну ж бо, — подумав Артур, — подзвони Дженні».

Він узявся за головку годинника, витяг її і повільно, обережно перевів стрілки спочатку на десяту п'ятдесят три, потім на дев'яту п'ятдесят три, тоді на восьму п'ятдесят три. Клацнувши головкою, він поставив її на місце в корпусі годинника, швидко ступив до розсувних дверей і розчинив їх.

Дівчина саме виходила з води.

Він добре знав, що це не міс Айріс Редлі і навіть не дівчина із сто дев'ятого номера. Проте хода його була напрочуд легка, а серце шалено калатало в грудях. Він поспішив до басейну, щоб запросити незнайомку на свій день народження.

